

[Time: 3 Hrs]

[Marks: 100]

Please check whether you have got the right question paper.

N.B:1. All questions are compulsory. Attempt Sub question (A) or (B) of Question no. 5

2. Figures to the right indicate full marks.

3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

Q.1 Answer **any Two** questions of the following: **20**

- Describe the meaning and scope of international trade.
- Explain the Ricardian theory of comparative cost difference.
- Evaluate the Heckscher-Ohlin theory.

Q.2 Answer **any two** questions of the following: **20**

- Describe the meaning and limitations of terms of trade.
- What are the causes of disequilibrium in Balance of Payments (BoP)?
- Explain the law of Reciprocal Demand.

Q.3 Answer **any two** questions of the following: **20**

- What are the functions of Foreign Exchange Market?
- Discuss the advantages and disadvantages of Foreign Direct Investment (FDI).
- Write a note on Managed Flexibility.

Q.4 Answer **any two** questions of the following: **20**

- Explain the role of World Bank.
- Describe the forms of economic integration.
- Explain the concept of Cartels in international economics.

Q.5 (A) Write short notes on **any two** of the following. **20**

- Difference between internal and international trade.
- Structure of Balance of Payments (BoP).
- Factors influencing foreign exchange rate.
- Role of International Monetary Fund (IMF).

(OR)

(B) Select an appropriate option for the following. **20**

- Export and import of services come under of balance of payment account.
 - Invisible account
 - Visible account
 - Capital account
 - Reserve account
- Which of the following theory assume only labour as factor of production?
 - Adam smith theory of trade
 - H-O theory of trade
 - Bhagwati trade theory
 - Ohlin theory of trade

- 3) Which of the following is known as visible trade?
 - a) Export and import of goods
 - b) Export and import of services
 - c) Export and import of capital
 - d) Foreign direct investment
- 4) Which of the following factors distinguish between internal and international trade?
 - a) Restrictions on Trade
 - b) Different Currencies
 - c) Immobility of Factors of Production
 - d) All of above
- 5) Which of the following international trade theory propounded by Adam Smith?
 - a) Absolute Cost Advantages
 - b) Comparative Advantage
 - c) Modern theory
 - d) H-O theory
- 6) Which of the following are the Limitations of Terms of Trade?
 - a) Problem of Index Numbers
 - b) Change in Quality of Product
 - c) Problem of Selection of Period
 - d) All of above
- 7) Exports and imports of services is the part of
 - a) Invisible account of capital account
 - b) Visible account of capital account
 - c) Invisible account of current account
 - d) Visible account of current account
- 8) Which of the following policies are helpful to control BOP crisis?
 - a) Monetary policy only
 - b) Fiscal policy only
 - c) Both fiscal and monetary policy
 - d) Neither fiscal nor monetary policy
- 9) Leontief's paradox related to which theory?
 - a) Heckscher-Ohlin Theory
 - b) David Ricardo Theory
 - c) Adam smith Theory
 - d) Ohlin Theory
- 10) Balance of trade (BoT) includes
 - a) Only export of goods
 - b) Export and imports of goods
 - c) Only imports of services
 - d) Export and import of services
- 11) Which of the following factors affects demand for foreign exchange?
 - a. Merchandise Imports
 - b. Unilateral Receipts
 - c. Import of Services
 - d. All of above

- 12) Which of the following are the types of Managed Flexibility?
- crawling peg system
 - adjustable peg system
 - both a and b are correct
 - neither a nor b is correct
- 13) Which of the followings are the components of foreign exchange reserves?
- Official holdings of gold
 - Special Drawing Rights (SDRs)
 - Reserve Position in IMF
 - All of above
- 14) Who among the following propounded the theory of purchasing power parity?
- Gustav Cassel
 - Markowitch
 - Marshall
 - Bhagwati
- 15) Which of the following international organisation help to control currency crisis to nations?
- World bank
 - IMF
 - WTO
 - SARC
- 16) Which of the following goals are not under MDGs?
- Poverty alleviation
 - Universal Primary Education
 - Equality and Women Empowerment
 - Increase in Child Mortality
- 17) Which of the following are not the Objectives of World Trade Organization (WTO)?
- Removal of tariff and non-tariff barriers to trade.
 - Abolition of discriminatory policies in international trade relations.
 - Coordination and promotion of trade under multilateral agreements.
 - None of the above
- 18) Which of the following are the advantages of FDI?
- Increase in production
 - Increase in capital inflow
 - Increase in employment opportunities
 - All of above
- 19) How many goals was under MDGs?
- 15
 - 8
 - 9
 - 17
- 20) When world trade organisation established?
a) 1995	b) 2015	c) 1947	d) 1944

[वेळ: ३ तास]

[गुण: १००]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १. सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत. प्रश्न क्र. ५ मध्ये (अ) व (ब) उप प्रश्नांमधील कोणताही एक उप प्रश्न सोडवा.

२. उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

३. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

प्र.१ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) आंतरराष्ट्रीय व्यापाराचा अर्थ आणि व्याप्ती यांचे वर्णन करा.
- ब) तुलनात्मक खर्च फरकाचा रिकार्डियन सिद्धांत स्पष्ट करा.
- क) हेक्सर-ओहलिन सिद्धांताचे मूल्यांकन करा.

प्र.२ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) व्यापार शर्ती/अटींचा अर्थ आणि मर्यादांचे वर्णन करा.
- ब) व्यवहारशेषा (BoP) मध्ये असंतुलनाची कारणे काय आहेत?
- क) परस्पर मागणीचा नियम स्पष्ट करा.

प्र.३ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) परकीय चलन बाजाराची कार्ये काय आहेत?
- ब) थेट परकीय गुंतवणुकीचे (FDI) फायदे आणि तोटे यांची चर्चा करा.
- क) व्यवस्थापित लवचिकतेवर टीप लिहा.

प्र.४ खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (२०)

- अ) जागतिक बँकेची भूमिका स्पष्ट करा.
- ब) आर्थिक एकात्मतेच्या प्रकारांचे वर्णन करा.
- क) आंतरराष्ट्रीय अर्थशास्त्रातील कार्टेलची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.५ (अ) खालीलपैकी कोणत्याही दोहोंवर टीप लिहा. (२०)

- अ) अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापारातील फरक.
- ब) व्यवहारशेषा (BoP) ची रचना.
- क) परकीय चलन दरावर परिणाम करणारे घटक.
- ड) आंतरराष्ट्रीय नाणे निधी (IMF) ची भूमिका.

किंवा

(ब) खालीलपैकी योग्य पर्याय निवडा.

(२०)

१) सेवांची निर्यात आणि आयात व्यवहारशेषाच्या अंतर्गत येतात.

- a) अदृश्य खाते
- b) दृश्यमान खाते
- c) भांडवली खाते
- d) राखीव खाते

२) खालीलपैकी कोणता सिद्धांत केवळ श्रमाला उत्पादनाचा घटक मानतो?

- a) ॲडम स्मिथचा व्यापार सिद्धांत
- b) व्यापाराचा H-O सिद्धांत
- c) भगवती यांचा व्यापार सिद्धांत
- d) ओहलिनचा व्यापाराचा सिद्धांत

- 3) खालीलपैकी कोणता व्यापार दृश्य व्यापार म्हणून ओळखला जातो?
- वस्तूंची निर्यात आणि आयात
 - सेवांची निर्यात आणि आयात
 - भांडवल निर्यात आणि आयात
 - थेट परकीय गुंतवणूक
- 4) खालीलपैकी कोणते घटक अंतर्गत आणि आंतरराष्ट्रीय व्यापारामध्ये फरक करतात?
- व्यापारावर निर्बंध
 - विविध चलने
 - उत्पादनाच्या घटकांची गतिमानता
 - वरील सर्व
- 5) अँडम स्मिथने खालीलपैकी कोणता आंतरराष्ट्रीय व्यापार सिद्धांत मांडला?
- निरपेक्ष खर्च लाभ
 - तुलनात्मक लाभ
 - आधुनिक सिद्धांत
 - H-O सिद्धांत
- 6) खालीलपैकी कोणत्या व्यापाराच्या अटींच्या मर्यादा आहेत?
- निर्देशांकाची समस्या
 - उत्पादनाच्या गुणवत्तेमध्ये बदल
 - कालावधी निवडण्यात समस्या
 - वरील सर्व
- 7) सेवांची निर्यात आणि आयात हा चा भाग आहे.
- भांडवली खात्याचे अदृश्य खाते
 - भांडवली खात्याचे दृश्य खाते
 - चालू खात्याचे अदृश्य खाते
 - चालू खात्याचे दृश्य खाते
- 8) खालीलपैकी कोणती धोरणे व्यवहारशेष संकटावर नियंत्रण ठेवण्यासाठी उपयुक्त आहेत?
- केवळ चलनविषयक धोरण
 - फक्त राजकोषीय धोरण
 - दोन्ही राजकोषीय आणि चलनविषयक धोरण
 - ना राजकोषीय ना चलनविषयक धोरण
- 9) लिओनटीफचा विरोधाभास कोणत्या सिद्धांताशी संबंधित आहे?
- हेकशेर-ओहलिन सिद्धांत
 - डेव्हिड रिकार्डो सिद्धांत
 - अँडम स्मिथ सिद्धांत
 - ओहलिन सिद्धांत
- 10) बॅलन्स ऑफ ट्रेड (BoT) मध्ये समाविष्ट आहे.
- केवळ वस्तूंची निर्यात
 - वस्तूंची निर्यात आणि आयात
 - केवळ सेवा आयात
 - सेवांची निर्यात आणि आयात
- 11) खालीलपैकी कोणते घटक परकीय चलनाच्या मागणीवर परिणाम करतात?
- व्यापारी मालाची आयात
 - एकतर्फी प्राप्ती
 - सेवा आयात
 - वरील सर्व

- 12) खालीलपैकी कोणते व्यवस्थापित लवचिकतेचे प्रकार आहेत?
- क्रॉलिंग पेग प्रणाली
 - समायोज्य पेग प्रणाली
 - a आणि b दोन्ही बरोबर आहेत
 - a किंवा b दोन्हीही बरोबर नाही
- 13) परकीय चलनाच्या साठ्याचे खालीलपैकी कोणते घटक आहेत?
- सोन्याची अधिकृत धारण
 - विशेष आहरण अधिकार (SDRs)
 - IMF मध्ये राखीव स्थान
 - वरील सर्व
- 14) खालीलपैकी कोणी क्रयशक्ती समता सिद्धांत मांडला?
- गुस्ताव कॅसल
 - मार्कोविच
 - मार्शल
 - भगवती
- 15) खालीलपैकी कोणती आंतरराष्ट्रीय संस्था राष्ट्रांना चलन संकट नियंत्रित करण्यासाठी मदत करते?
- जागतिक बँक
 - आंतरराष्ट्रीय मौद्रिक निधी
 - जागतिक व्यापार संघटना
 - सार्क
- 16) खालीलपैकी कोणती उद्दिष्टे MDG अंतर्गत नाहीत?
- गरीबी निर्मूलन
 - सार्वत्रिक प्राथमिक शिक्षण
 - समानता आणि महिला सक्षमीकरण
 - बालमृत्युमध्ये वाढ
- 17) जागतिक व्यापार संघटनेची (WTO) उद्दिष्टे खालीलपैकी कोणती नाहीत?
- व्यापारातील टॅरिफ आणि नॉन-टॅरिफ अडथळे दूर करणे.
 - आंतरराष्ट्रीय व्यापार संबंधांमधील भेदभावपूर्ण धोरणांचे उच्चाटन.
 - बहुपक्षीय करारांतर्गत व्यापाराचे समन्वय आणि प्रोत्साहन.
 - वरीलपैकी कोणतेही नाही.
- 18) FDI चे खालीलपैकी कोणते फायदे आहेत?
- उत्पादनात वाढ
 - भांडवली आवक वाढ
 - रोजगाराच्या संधींमध्ये वाढ
 - वरील सर्व
- 19) सहस्र विकास ध्येयाच्या अंतर्गत किती ध्येये होते?
- 15
 - 8
 - 9
 - 17
- 20) जागतिक व्यापार संघटनेची स्थापना कधी झाली?
- 1995
 - 2015
 - 1947
 - 1944
